

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 98. ANULU XVI.

Telegrafulu esu de doue ori pe septemana: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la expeditur'a loiei pe afara la c. r. poste, cu bani gal'a prin scrisori francate, adresate catre expeditura. Pretulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celalaltepartii ale Transilvaniei si pen.

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, in 1/13 Decembre 1868.

Diu'a de Santulu Apostolu Andreiu.

Sabiu 30 Noemvre.

Chiamarea celui dintai invatiacelu Andreiu a fostu unu ce epocalu pentru omenime, pentrucu cu acest'a s'a intaritu cea dintai din cele douespradiece colone a le mantuirei prin Christosu. Cu acea ocaziune s'a aprinsu cea dintai lumina aici pre pamentu, lumina, carea ave sa lumineze in lume spre a se cunoște omulu pre sine in demnitatea sea de om, si de a nutri in elu credinti'a de acelu viitoriu eternu, in imperati'a spiriteloru.

Provedinti'a face si astadi minuni cu poporele. Ea indeplinesce in specialu cu ele, ce au implinitu cu omenimea in genere, candu s'a facutu celu dintai pasu alu latirei crestinismului. Poporulu romanu ave lipsa de a esi din unu intunerecu greu ce lu erau asediatu vicissitudinile seculiloru ca o negura preste densulu. Si eata provedinti'a ne tramine unu Andreiu, carele cu toiajulu dreptulu si alu legei a condusu pre poporulu seu la exercitarea demnitatiei sele ca biserica autonoma si natiunale.

Candu suntemu petrunsi de astfelu de cugete, consideramu si presentulu; consideramu inse mai multu venitorulu, carele are sa desvolte arborele sementiei ce si pana acum a adusu roda multa.

Cugetele aceste sternite in noi, nu sunt nise cugete isolate. Ele sunt o proprietate forte estinsa a tuturor romaniloru, acelu ce o intielegu si acelu ce inca nu o intielegu. De aceea e forte naturalu ca diu'a de serbatore a Apostolului celui intaiu chiamatu S. Andreiu, care este totu deodata si diu'a numelui Presantitului Parinte Archiepiscopu si Metropolitu Andreiu Bar. de Siaguna, sa fia o dupla festivitate solemnala pentru toti romanii de sub Archipastoriea Presantitului P. acum numitu. Sa ne permita on. publicu, dreptu argumentu despre adeverata existinta a cugeteloru de mai susu a enara simplu, cum fii sufletesci de aici a-i Marelui Archipastoriu au petrecutu acesta di festiva si in anulu acest'a:

Eri ser'a la 4 ore se seversi servitiulu ddiescu de ser'a cu lithia. La si ept e ore Seminarulu nostru era iluminatu frumosu si ospetii invitati de junimea nostra clericale, sosira in unu numeru forte frumosu (preoti, functionari, negutiatori si meseriesi; domne si domniore) in sala pregatita pentru festivitate. Corulu deschise festivitata prin imnulu indatinatu, carui urma o cuventare festiva rostita de clericulu in anulu III, Daniulu Popoviciu Barciaru; o cuventare forte bine tiesuta si carea cuprinde datele istorice bisericesci si natiunali, dela sosirea Escelentiei Sele Presantitului Archiepiscopu si Metropolitu pana in momentulu de fatia. Corulu continua apoi o intonatiune frumosa „Sante Parinte“, urmata de o declamatiune nimerita de catra clericulu in an. III B. Florianu. Dupa esecutarea piesei „Respira romanime“, de coru, declama cu multu succesu clericulu an. I O. Sorescu poesi'a lui C. Boliacu „Sil'a“.

Festivitatea se incheia ieri ser'a cu „Pre Stapanulu“ esecutatu de coru, dupa carea ospetii cu animile pline de bucuria se despartira.

Astadi se celebra St'a Liturgia de catra corpulu profesoralu seminariuale, la care se cetira rugaciuni serbinti pentru indelung'a sanatate a Presantitului Archiepiscopu si Metropolitu, pre care Ddieu sa ni-lu tiena intru fericire la multi ani!

Invitarea facuta catra Patriarchulu Constantinopolitanu la Conciliulu scrisu prin Papa Romei pre 8. Decembre 1868.

Jornalulu „La Turquie“ aduce despre invitarea Patriarchulu din Constantinole la conciliulu asi

numitu „ecumenicu“ seu de a tota lumea, ce are a se tiené la Rom'a in anulu 1869., si despre responsulu Patriarchulu la acesta invitare urmatorele

In 15 Octobre cerura doi Abati din suita Episcopului latinu, P. Brunoni, pria Vicariulu generale alu Patriarchulu ecumenicu, audiintia la Patriarchulu pentru Domni'a Sea Test'a, locotenintele Episcopului, carele sa afla acum la Rom'a. Audiinti'a se incuviinti'a si se puse pre 17 Octobre. In diu'a acest'a se presentá D. Sea Test'a, insocitu de alti trei Abati, la Patriarchi'a, si fu dusu de Vicariulu generale la Santieni'a Sea. Domni dela Rom'a fora admisi la sarutarea manei, imbratisati de Patriarchulu si primiti cu cea mai mare afabilitate. Dupa acest'a Don Test'a scose din buzunariu o brosiura legata cu eleganti'a si o predete Patriarchulu, precandu unu altu Abate dise cuvintele: In absentia P. Brunoni venimu noi, ca sa invitamu pre Santieni'a Vostra la conciliulu ecumenicu, ce se va aduna in 8 Decembre 1869, si Ve rogamu a primi acesta scriere de invitatiune.

Patriarchulu facu unu semnu cu man'a, ca se puna cartea pre mesa, invita pre deputatii se siéda si respunde in tonu binevoitoriu: „Deca n'aru fi publicatu dejá jurnalulu de Rom'a harthi'a de convocare a Santieni'e Sele la conciliulu, pre care Domniele Vostru lu numiti ecumenicu, si decu n'amu cunoște noi intentiunea si cuprinsulu acestei hartii, preem si principiele Santieni'e Sele, apoi cu cea mai mare bucuria amu primi o epistolia dela Patriarchulu Romei vechi, sperandu, ca vomu afla in tr'ens'a vreo idee noua. Dupace insa acest'a scriere de convocare, publicata in jurna'e, a enunciatu dejá principiele Santieni'e Sele, principie, care suntu cu totulu opuse principieloru bisericei ortodoxe a resaritului, pentru aceea, venerabili parinti, ve declaramu cu dorere sincera, ca nu potemu primi nici o invitare de felulu acest'a, nici alta epistolia, care incontr'a spiritului evangheliei, a invetiaturiloru concilieloru ecumenice si a santiloru Parinti repetiescu acele principii. Santieni'a Sea inca la anulu 1848 a facutu unu asemenea pasu; prin acest'a s'a provocatu atunci o enciclica a bisericei resaritene carea in esunerea cea simpla si chiara a diferentiei intre principiele Romei si ale bisericei resaritene, a intristatu adancu pre Santieni'a Sea. Dupace dar Santieni'a Sea se pare, ca nu va se receda dela principiele sele, si noi, multiemita lui Dumnedieu, de ale nostre nu ne lapedamu, pentru aceea nu amu mai causá Santieni'e Sele dureri noue, nici amu deschide rane vechi. Si apoi n'amu voi ca prin controversu, cari prea adeseori ducu la dusmania, sa desceptamu o ura vechia adormita, pre catu mai multu decatu ori-candu avemu trebuintia intre noi de iubirea evanghelica, pentru a ne apera de multi periculi feluriti, ce incungiura biserica lui Christosu. Dintr'alte numai Istori'a póte dá deslegarea cea drepta a acestoru cestioni. Nainte cu diece seculi era o biserica, ce marturisea la resaritu si la apusu, in Rom'a cea vechia ca si in cea noua, aceea-si credintia. Se ne re'ntorcemu la aceea epoca, se vedemu ca cine a adausu invetiaturi noue, cine a delaturatu invetiaturi vechi! Se suprimemu innoirile, decu suntu; atunci apoi pre nesintite ne vomu afla cu totii pre acela-si punctu de ortodoxia universale, dela care s'a departatu Rom'a din ce in ce mai tare, largindu astfelo abisulu, ce ne despartiesce, necurmatu prin dogme noue si prin hotariri anti-traditionali.“

Dupa acest'a intrebá Don Test'a: De cari principie vorbesce Santieni'a Sa? Patriarchulu respunde: „Nu voiu se intru in specialitati. Dar panacandu va sta pre pamentu biserice Mantuitorulu, noi nu potemu concede, ca in sinulu ei sa fia altu Episcopu supremu decatu Domnulu, si ca preste Soborele de

a tota lumea, caror-a pentru consunanti'a loro cu Scriptur'a si cu traditiunea, singure le compete infalibilitate, se se radice unu Patriarchu infalibile, care vorbesce escahedra. Asemene nu potemu permite, ca unu Apostolu sa se puna preste ceialalti, dupace Spiritulu santu pre toti i-a luminatu in asemenea modu, si ca Patriarchulu seu Pap'a cest'a seu cel'a sa pretinda presiedinti'a nu ca ordine omenesca, ci ca unu dreptu domnediescu.“

La acest'a reflecta unulu dintre Abati, ca Rom'a nu are de cugetu, a schimbá principiele sele; ear celalaltu abate au disu: „Pentru conciliulu din Florenti'a, care aru fi impreunatu ambe bisericile, invita Pap'a pre cei remasi afara de uniune la conciliulu ecumenicu, ca sa se lumineze si sa se curatiesca.“

Patriarchulu respunde: „Numai omeni nesciutori nu cuoscu ceea ce s'a disu si s'a scrisu contr'a Soborului din Florenti'a, si Domniele Vostru, venerabili Parinti, de siguru nu sunteti din numerulu aceluora. In adeveru cu siedinti'a din urma a acestei adunari uniunea a si fostu morta. Si preste totu o adunare, carea a fostu conchiamata numai din motive politice si prin fome si violentia a impusu unor'a din noi hotariri, nu merita santulu nume de Sinodu. Ca Sinodu ecumenicu, ca biserice'a universale, ca adeverata universitate noi potemu privi de santa numai o astfelu de adunare, in carea fara privire la numerulu membriloru ei se presenta invetiatur'a Apostoliloru si credinti'a fiacarei biserice singuratice curata si fara macula. Asi'a a fostu in epoca dela intemeierea crestinismului pana la veaculu alu optulea; si in asemenea modu esplicara in tempulu acest'a Parintii apusului si ai resaritului, precum si cele siette Sobore, care singure suntu de a tota lumea, santulu testu alu evangheliei. Aceste Sobore si acesti Parinti potu servi de conducatori siguri si infalibili fiacaru Episcopu alu apusului, care cautu cu sinceritate adeverulu evangelicu. Acelea suntu tribunalulu supremu alu invetiaturei crestinesci, ele suntu calea, pre carea ne potemu intalni la sarutarea cea santa a unimei dogmatice. Celu ce merge afara din calea acest'a, totudeun'a va fi privitu din partea nostra de necompetente, a aduna in giurulu seu pre membrii bisericei universale ortodoxe. Dati alte, decu unii din Episcopii apusului suntu la indoiela in privinti'a unor'a din invetiaturile loro si voru a sa intruní pentru indreptarea aceluora, apoi se o faca cu totulu dupa voi'a loro; catu pentru noi, noi nu avemu nici o indoiela in privinti'a invetiaturiloru traditionali ale credintiei nostre. Si fiindca e vorba despre Sobore ecumenice, apoi Domniele Vostru, venerabili Abati, nu sa póte sa fiti uitatu, ca acelea mai nainte se constituiau cu totul, in altu modu, decatu conciliulu, ce se conchiamu acum. Decu Pap'a dela Rom'a aru fi practisatu egalitate si fratietate apostolesca, apoi aru fi trebuitu sa cunoasca, ca elu dupa dreptulu canonicu este celu d'antaiu intre cei de asemenea siesi, si in calitatea acest'a aru fi trebuitu sa seria catra fiacare Patriarchu, catra fiacare Sinodu alu resaritului si aru fi trebuitu sa intrebe pre fratii sei in Christosu, ca suntu si ei de parerea lui in privinti'a conchiamarei conciliului, ca unde sa se adune conciliulu si ce obiecte se pertracteze, in locu de a enuncia prin jurnale intentiunile sele, care me gu intr'acolu, ca elu sa treca de capulu crestinatatiei. Intorceti-va dar la Istoria si la conciliile ecumenice, decu voiti sa ajungeti la adeverata unime, ce o dorimu cu totii prea multu; ori decu acest'a ve este prea greu, apoi sa ne restringemu pre langa aceea, ca sa ne rogamu lui Dumnedieu pentru pacea lumii, precumu si pentru bun'a sporire si unimea bisericeloru. Pentru asta data ve declaramu cu dorere,

ca invitarea o tinemu de nefructifera si acesta har-
tia circularia de neolositoare.“

Unul din Abati si lua voia a observa: „cum
sa ne duca rugaciunile singure la uniune? candu
este cine va bolnavu, speramu vindecarea dela Dom-
nedieu si ne rogamu pentru celu bolnavu; dar
totdeodata grijimu si pentru medicu si medicina“

Dara la aceste facu apoi Patriarchulu incheierea
si dise: „candu este vorba de bole spirituale si re-
ligiose, atunci Domnulu singuru cunoște pre bol-
navulu si patim'a lui, form'a boleii si medicin'a.
Repetimu, ca noi aflamu de lipsa, a ne rogá ne-
incetatu, cá Mantuitorulu lumii sa ne dea tuturoru
cugete cá acelea, preste cari sa umbrésca bun'a
placere a lui Dumnedieu.“

Dupa acést'a demanda Patriarchulu vicariulu
seu generale, a inapoiá brosiura reprezentantului
Episcopulu Brunoni. Cei patru Abati se radicara,
se recomandara cu respectu si esira din Patriarchia,
petrecuti de vicariulu generale pâna la trepte.

Necesitatea insocirilor la români.

Pace ori resbelu? Acést'a este intrebarea,
care se ventiléza de prezentu in politic'a Europei.
Spiritele sunt iritate si ascépta o crisa politica,
care sa decida ori pace ori resbelu.

Ori si cum in sa se va deslegá acést'a cesti-
ne momentósa, noi trebuie sa ne pregatimu in fa-
vórea binelui comunu, a intrebuintii cátu se póte
mai bine binefacerele pácei; cáci e sciutu, cumca
binefacerele aceste esploatate la tempulu seu, punu
pre o natiune, pre o tíera intréga, candu acést'a fa-
talitate pentru omenire, resbelulu, e neincungira-
bile, in positionea de a suportá vicisitudinile res-
belului, a cárei durata in tempulu de fatia e scurta,
cu multu mai usioru si facu a se restaurá cu multu
mai iute de loviturile, ce le-aru causá, decátu s'aru
putea face aceea, candu ómenii fára de a cugetá la
tempuri grele, aru merge in calca loru de mai
inainte.

Cetitorii ne voru trece cu vederea acést'a mica
diversiune indata la inceputu. Vin'a nu este in-
tréga a nóstra, ci mai multu a situatiunei, carea
dispune pre omu a nu perde din combinatiunile
sele si la lucruri de felu pacinicu ceea ce e mai
reu, resbelulu.

Sa ne întórcemu asiá dara privirea dela poli-
tic'a ce mare, care vrea sa croiésca sórtea state-
loru, si sa ne cautamu la starea nóstra presenta,
care pâna acum e pacinica, precum o dorimu si in
viitoriu, si sa vedemu ca cum amu puté esploatá
mai bine binefacerele pácei, de care ne bucurámu,
pentru de a ferici natiunea si patri'a in care trá-
imu, punendu in o stare mai buna pre individi si
famili, a cároru buna stare e buna starea statulu
si a cárei fericire trebuie sa jaca la anim'a fia-cá-
rui patriotu.

Fericirea unui poporu si bunastarea lui
in tempulu de fatia nu se póte intru adevéru spe-
rá in alta modu decátu prin o ajutorire reciproca
prin insocire si conlucrare, precum ne in-
vélia si poetulu cantáandu, ca unde-i unulu nu-i
putere, dara unde-su mai multi cresce puterea si
e in stare a invingé pedecile dusimanóse. Cumca
insotirea si conlucrarea pentru inaintarea óresi-cá-
rui scopu este neaperatu de lipsa acum mai multu
cá totu-déun'a, ne-o demústra lumea civilisata a a-
pusulu, care intru adevéru privesce insotirea in
reuniuni organizate, cá o necesitate a tempului
presente, facendu-si-o de principu, si de devis'a
secululu nostru, pre care-lu numesce secululu in-
sociriloru si alu reuniuniloru si prin urmare secu-
lulu ajutorárei. Léra déca apusulu Europei, care a-
tátu materialminte, cátu si spiritualminte stá pre
gradulu celu mai inaltu a culturai au cunoscutu in-
socirile si reuniunile de o necesitate care condi-
tionéza progresarea spirituale si materiale si chiaru
esistintia popóreloru, atunci cu cátu mai multu noi,
cari suntemu atátu spiritualminte cátu si material-
minte cu multu mai inapoiati firesce nu din vin'a
nóstrá, ci din vin'a vitregitáiei tempului trecutú,
avemu trebuintia si datorintia a respectá acést'a
conditiune a progresárei omnilaterale si putem dice
a esistintiei nóstre natiunale si a imitá fára întâr-
dúre insocindu-ne in reuniuni pre câmpulu sciin-
tielorú, alu industriei si alu agriculturai; cáci nu-
mai insociri si intruniri vomu putea ajunge la o
tíera dorita, si vomu putea progresá amesuratu ce-
rintieloru tempului.

Cu bucuria vedemu ca Transilvani'a nóstra,
de-si se numea de unii calatori streini patri'a ur-

siiloru, totusi ea n'a remasu surda la vocea tem-
pului, ci precum amu aretatu cu alta ocaziune, in
acést'a pretiuita fóia, patri'a nóstra inca s'a petrunsu
de devis'a secululu prezentu au cunoscutu neces-
itatea reuniuniloru si a inceputu a imitá apusulu
si a se insoci in reuniuni bine organizate mai in
toti ramii vietiei sociale.

Ce se tiene in sa de reuniunile din patria, a-
cele parte mare suntú infintiate prin conlocuitorii
nostri de alte natiunitáti. Reuniunile acestora
contribue multu la radicarea bunei lorú stári, dara
nu la avantajulu natiunei nóstre, séu de contri-
bue ce-va apoi fórté putienu. De vremu sa pro-
gresámu si sa ne luminámu si sa dámu si noi con-
tingentu la cultur'a patriei comune, apoi trebuie sa
punemu singuri mân'a la oper'a acést'a, sa ne aju-
támu noi insine si ne va ajutá si Ddiu.

Deci cá sa ne putemu ajutá trebuie sa ne in-
socimu, sa facemu reuniuni, cáci unde-su doi pu-
terea cresce.

S'a fácutu intru adevéru si din partea romá-
niloru inceputuri frumóse in privintia acést'a.
Avemu de modelu Asociatiunea Transilvaniei pen-
tru literatur'a si cultur'a poporulu si reuniunea fe-
meiloru din Brasiovu cu funduri marisióre a cároru
venitu are rezultate imbucurátore. Avemu si alte
reuniuni literale si industriale despre care amu a-
mintitu cu alta ocaziune si le urámu o viétia lunga
si imbelsugata dorindu-le fructele cele mai fru-
móse; in sa pentru de a severá unu lucru bunu,
solidu si statornicu trebuie sa incepemu edificulu
din fundamentu si asiá radicáandu-lu proportional-
minte in tóte pártile sa-i punemu unu coperisú tare,
pre care sa nu-lu sgudue si petronda tempestátile
tempului viitoru, cari aru periclitá zidirea intréga,
va se díca, sa asociámu mai întâiu poporulu in
reuniuni bine organizate, sa-i punemu o basa so-
lida a esistintiei sele ce se va putea numai prin a-
sociatiune — si asiá asigurandu-i esistintia, elu
se va aventá in scurtu la celu mai inaltu gradu
alu culturai spirituale contribuindu si prin acést'a
la in florirea patriei.

Dicu in sa unii ca esistintia poporulu fára
vre-o dubielate este asigurata; cáci de n'a peritu
románulu, candu venea órdele barbare cá locustele
preste elu, acum in tempulu luminárei, alu egalitá-
tiei si alu libertáiei nu e vorba de o perire séu
de o periclitare. Si eu o a-siu dorí acést'a din
tóta inim'a, in sa starea de prezentu a poporulu
románu, cari progreséza in cele materiale cá raculu,
me face a crede si a me intimidá, ca déca va mer-
ge totu asiá apoi tempulu de fatia alu libertáiei si
alu natiunitátei va sguduí esistintia nóstra nati-
nala si o va periclitá, nu prin órdele barbare, cáci
puterea pumnulu nu mai e in stare a nimici o na-
tiune, ci prin sine insusi. Mass'a popo-
rulu nostru cá si ceea-lalta massa a celoru-lalte
popóre din tíera inca e neculta. Cultur'a tempu-
lu prezentu nu l'a pututu luminá inca, pentru ca
cu durere trebuie sa constatámu, noi nu amu ve-
diutu si nu vedemu din partea acelorú ce au des-
tinele tiei astadi in mána, o nisuintia spre acéa
st'a in favórea poporulu nostru. Politic'a trebuie
sa aiba si aici intaietate si ea in angustitatea ei
ne amenintia si putienele mijlóce de cultura, voindu
a face mijlóce politice din trensele. Deci nu e
mirare déca cultur'a, carea are sa se stracure la
noi prin atátea pedeci, arunca mai întâiu partea cea
rea, cu carea strica moravurile, si apléca pre po-
poru la vitiu. Nu e mirare deci, déca se plángu
unii si altii, ca tempurile suntú grele, si li e frica
ca va veni in scurtu la sépa de lemnu. Acést'a
frica este fundata, cáci se aruncámu numai o pri-
vire románii de prin comitate mai cu séma cum
si macina puterile ce abi'a li le da natur'a, luán-
du-le unii din proprietarii cei mari prin procese
urbariali mosiele, angustáandu-li-se alte drepturi de
castigu, nedeschidendu-le nimenea ochii la isvóre
nóue; de aci lips'a, de aci desperarea, indolentia
in fine darea spre betia cu tóte urmárie ei cátu
de funeste.

Averea materiale le-a scadiutu si scade pre-
di ce merge si voru fi putieni cari se voru putea
fali ca in tempulu de fatia s'a imbogatitu.

(Va urmá)

Eveneminte politice.

Mercuri s'au incheiatu sesiunea dietale si joi
au fostu membrii din ambe casele in castelulu re-
gescu in Bud'a, unde Maj. S. a rostitu cuventulu
de trona de incheiare.

Delegatiunile si terminara siedintiele cu óre o
câteva zile mai nainte. Bugetele votate de aceste
corporatiuni suntú: pre partea tieriloru ropresen-
tate in senatulu imperiale 56,927,396 fl. pre
partea Ungariei si tieriloru sotie 24, 398, 620 fl.

In zilele din urma cancelariulu imperiale Ba-
ronulu de Beust fú inaintatu la demnitatea de conte,
cá semnu de recunoscentia pentru merite.

De mare importantia este sanctionarea le-
gei de inarmare si denumirea Archiducelui Io-
sifu de comandante superioare alu gardelorú (Land-
wehr) unguresci, cu cari sta in legatura unu
mandatu alu Maj. Sele indreptatu cátra armata, da-
tatu din Bud'a dela 5 Decembre care se incepe cu
cuvintele: „Monarchia are lipsa de pace. Noi tre-
buie sa scimu a o sustiené“.

Pacea Europei este amenintata acum in ori-
ente. Esista unu conflictu intre Pórta si Grecia,
care pâna acum este destulu de ascutitu. Inciden-
tulu acest'a se dice ca a provocatu puterile a-si
aretá eventualea constelatiune la eromperea unei
crise. Pre partea Portiei se vede a stá Francia,
Angli'a si Austri'a. De aci se deduce mai departe
ca Russi'a si cu Prussi'a voru merge mána in mána,
Burs'a e fórté neliniscita.

Diet'a Ungariei.

In siedintia casei deputatiloru dela 30 Nov.
dupa autentificare protocolulu din siedintia trecuta
se cérca rezultatulu alegerei membriloru croatiloru
in comisiunea pentru inarmare; se cetesce rapor-
tulu comisiunei financiale in privintia salarielorú
professorali dela universitatea din Pest'a; se ce-
tesce raportulu comisiunei centrale pentru pensi-
unile comune; despre noulu regulamentu alu casei
si despre espropriatiune in Bud'a Pest'a.

Cetinduse raportulu in privintia canalulu Beg'a
si a drumuriloru de feru, intreba Deak pre re-
presentantele regimulu subsecretariu de statu Hol-
lán, care drumu de feru aru fi mai de doritu din
consideratiuni strategice? pentrucá tenendu-se a-
cést'a de inarmarea tiei, acea linia trebuie clá-
dita mai eurendu, carea aru contribuí mai multu la
apararea tiei. Representantele regimulu recomanda
linia Sátoralja-Ujhely-Przemislana pentru strategia
si altele, cá mai potrivite pentru comerciu. Dupa
onele objectiuni si asternerea unei resolutiuni de
mai nainte, tóte contrarie proiectárei lui Hollán, se
decide a se tipári proiectulu si propunerea de reso-
lutiune in privintia drumuriloru de feru si apoi trece
cas'a la ordinea dilei; adeca la pertratarea casato-
rielorú mestecate carea cu putiene modificatiuni se
primesce in desbaterea generale si speciale.

In siedintia din 1 Decembre a casei ma g-
n'atiloru fiindu la ordinea dilei legea pentru
scótele poporale, se primesce in desbatere gene-
rale si in cea speciale doue capitule, fára nici o
schimbare. Episcopulu gr. cat. dela Oradea mare
Ios. Papu Szilágyi saluta cu bucuria legea,
„pentrucá in linia prima, saraculu poporu roma-
nescu va sa i folosésca“; doresce in sa o accentu-
are mai puternica a crescerei religiose. Candu sa
puse legea la votu in desbaterea generle toti epi-
scopii au votatu contra.

In cas'a de putatiloru sa facu inter-
pelatiuni din partea dep. Miletics pentru cercetá-
rea inceputa a supra unui emigrantu serbescu,
carele e detinutu in arestu de autoritáti un-
guresci, cu tóte ca elu se cere cá sa fia estradatu
autoritátiloru serbesci. Simonyi interpeléza déca
esista vre unu cartelu de estradare de emigranti
intre Serbi'a si Ungari'a. Miletics mai in-
terpeléza despre desolvarea reprezentantiei muni-
cipali din Neoplant'a.

Se cetesce a treea óra proiectulu de lege pen-
tru natiunitáti si apoi se primesce in desbatere
generale si speciale proiectulu de lege pentru inar-
ticularea Metropolei gr. cat. románe si a episco-
pieloru ei sufragane.

Se debate si se primesce apoi proiectulu de
lege pentru cladirea drumulu de feru Oradea —
Clusiu — Brasiovu. In fine ajunge cestiunea cea
momentósa la ordinea dilei cestiunea uniu nei
Transilvaniei cu Ungari'a. In desbaterea generale
celu dintáiu o'atoru e

E. Macellariu. Densulu desfasinra, ca
asternáandu dimpreuna cu alti consoti ai sei unu
conclusu pre més'a casei, nu a fostu condusu nici
decum de tendútie separatistice. Nimenea nu vrea
a se atinge de integritatea corónei unguresci, ni-
menea nu vrea sa provóce ostilitáti între deosebi-

tele naționalității. Între proiectul din dezbateri și între conținutul proiectului de densul și consoli diferențია e numai la parere. Ambe dorescu, că uniunea cu Transilvania să fie mai intimă decum s'a fostu făcutu prin diploma leopoldina. Diferențია o află densul numai în punctul de manevră. Acesta vrendu să o lamurască și punendu în îndoială valoarea legii de uniune, presedintele îl cheamă la ordine. Acesta se repetesce de câte ori vrea deputatul să argumenteze aducându-i aminte și de unu § din regulamentul casei. Incidentul a provocatu neliniște și șomotu, iera Macelarul dăce, că deca în casa nu e libertate de vorbitu, renunțია dela cuventu.

Popoviciu dăce ca presedintele nu are dreptu să oprască pre oratoru, deca acest'a din întemplantare are alta parere și nu că cea a presidentului.

Nyáry face propunere să lase pre oratoru să termine cuventarea sea, căci după aceea se va vedea deca propunerea sea e de a se primi seu respinge.

Macelariu și continua cuventul între șomote mari.

Contele Bethlen vorbesce pentru proiectu. Tincu fu opritu de șomotu mare dela cuventu din cauza că vrea să cetască. Ne facendu în casa concessiunea acest'a, ce de altmintrea o face cu acei ce nu știu limb'a — renunțია dela cuventu.

Rannicher în o cuventare foarte frumoasă cere amenarea dezbaterii acestui proiectu, elaborarea unui'a mai bună și mai cu privințია la trecut.

În ședințია de s'era.

Hosszu dechiara, că pre câtu cei'a-lali propunetori recunosc legalitatea și necesitatea uniunii e și densul de parerea lor. Nu aderă la convocarea unei diete ardene. Săși voru să se sustina privilegiile lor de șapte sute de ani, densul însă dăce egalitate drepturilor. Crede că pre săși i va dură foarte pentru, că nu-si mai alegu pre comitele, însă ei au dreptu de a-si alege juri regesci. Primesc în principiu proiectul.

Borlea dăce că nu pôte lua parte la dezbateri, de ore-ce lui și celoru de o parere cu densul nu li iertatu a vorbi.

Presedintele dăce, că cine vrea pôte vorbi, dara cine renunțია dela cuventu nu va fi necesitatu să vorbesca.

Tiszalad. e pentru proiectu.

Lazaru Petco cetesce. Acest'a da ansa la șomote și la chiamare la ordine. Bonis dăce că fiindu acum în periodulu de transacțiune să le fie iertatu celoru ce nu știu bine unguresce să cetască. Venindu mai târziu Petco la cuventu se dechiara pentru propunerea lui Macelariu.

Zeyk renunțია dela cuventu și roga să facă în interesul patriei și alții asemenea (éljen).

Bohatelu nu combatte autenticitatea legiloru din 1848, de ore-ce densul a luat parte la crearea lor. Însă ne voindu că o lege să rămână litera mórta, ci să se prefacă în carne și sânge, iera uniunea să fie adeverată, trebuie să se dechiare contru proiectului de lege. Densul aru fi doritu că drepturile românilor cu deosebire și îndreptățierea egale limbistica a naționilor ardene preste totu să fie fostu recunoscute prin lege. Densul însă nu află în proiectu egală îndreptățiere. Se alatura lângă parerea lui Rannicher.

Mai multi deputati recedu dela cuventu la convocarea ministrului de interne.

Binder nu dăce că proiectul din dezbateri să devină lege. După ce arată câtu de reu s'au urmatu în eroirea celoru ce aru fi de lipsa a le cunoșce cei ce au elaboratu proiectul, se alatura lângă parerea lui Rannicher.

Vladu recunosc necesitatea redeschiderei dietei tranne. Se dechiara pentru propunerea lui Macelariu.

Berzenczey e pentru proiectu.

Babesiu pentru propunerea lui Macelariu. Székely renunțია de a vorbi. Trauschensfels e cu totul pentru proiectu.

Puscariu aru fi fostu de parere, că cu Transilvania să se proceda în acela-si modu, după cum s'a procesu cu Croațია.

Referințele Csengery mai recomandă odată proiectul. La votare se primesce de casa întreaga afara de români și unii săși.

Ministrulu de justitია dechiara că în scurtu va introduce și în Transilvania juri.

La dezbateria specială se primesce proiectul cu putine modificări. Dep. Hosszu esclama la pri-

mirea § 3 în dezbateria specială, că primindu-se acestu §. să îngropă speranțiele nutrite de 20 ani.

Cuventarea lui Rannicher

ținuta în ședințია din 27 Novembré în cauză naționalităților.

Precum preste totu, cu deosebire însă pentru unu unguru, e foarte greu, a fi unu cosmopolitu, pentru că cine vrea să fie alu tuturor, nu e alu nimenui, asiă nu e pre usioru nici a se urcă la înalțimea abstractă a unui cetățienu de statu, curatu, desbracatu de naturululu originii, limbii și credinției sale, ceea ce ne-au documentatu esperințია din destul și la noi. Au fostu adăca unu tempu, cându se cerea dela fia-care, să invetie a avé simțieminte de unu austriacu bunu. În zadar; simțieminteloru nu le poti porunci. Acest'a s'au documentatu în Ungari'a în modu splendidu. Tocm'a pentru aceea fără îndoială ne va fi iertatu și noue, a nutri simțieminte de fi credinciosi ai ginției noastre germane, cu atât'a mai multu, pentru că numai prin ardorea acestoru simțieminte pôte fi omulu încalditu de iubirea patriei, pôte fi entusiasmatu de consciințია a unui cetățienu ungurescu.

Atât'a pentru marcarea punctului meu de manevră

Cestiunea, ce e la ordinea zilei, este în adeveru un'a dintre cele mai momentose, mai dificile, totu odată însă ea e și cea mai delicată. Dela deslegarea cestiunii acestei'a nu depinde numai multiamirea, linișcea internă a singurateciloru popore, prosperitatea întregului în concucrarea vesela a tuturor membriloru, ci după parerea mea modestă pôte să depinda și esistențია și viitorulu sistemii presinte a statului. Colo și dincolo, dincoci și dincolo de Lat'a se scóle diferite naționalități cu pretenșuni, ce mergu mai multu mai putienu departe, care suntu mai multu mai putienu drepte și care parte nici nu se potu implini. Ambele teritorie ale statului suntu tare despartite după sfer'a lor juridică; însă ceea ce se întemplantă în o parte a imperiului, are înrîurintia simțibila și asup'ă aparințieloru din viet'a internă a celoru-lalte părți. Dara fia-care patriotu adeveratu nu pôte fără dori și trebuie — încatu i ierța chiamarea lui — să lucre cu tota serioșitatea într'acolo, că, după ce au succesu opulu celu mare alu complanării după dreptulu de statu, și cel'a-laltu opu frumosu alu păcei, complanarea internă, să se adăca câtu mai curendu la îndeplinire multiamitorie.

În istoria dezvoltării omenimei se ivescu idei mari, cari misca tempulu și-i însēmna direcțiunea, în carea — de-si a dese-ori întreruptu, a dese-ori ocolindu — are să mērga înainte. Asiă au dominatu ide'a religiunii seculi întregi asup'ă tempulu, au sedusu chiaru pre omeni până la nebunșia, încatu că sa-i arate mai mare onore lui Ddieu, ei au purtat resbele nimicitoare unii în contra altor'a până cându în fine libertatea credinției i-si făcū cale, și ide'a serbă după unu tempu îndelungatu, în care prin abusu fii întrebunțiată de servitore pentru alte scopuri mārșave și foarte egoistice, — serbă, dăce, în fine în splendoria curatieniei sale triumfulu victoriei.

Asiă domnesc astadi ide'a naționalității. Este o miscare, seu deca vremu să dicem asiă, o morbositate a tempului, a cărei însēmnatate nu trebuie să o pretinim mai multu, dara nici mai putienu, decum este. Ea sēmna în privințია ființiei interne în foarte multe cu ide'a religiunii.

Amendoue suntu puteri spirituale, pentru aceea cu atât'a mai puternice. Precum e credințია, asiă și limb'a, că sufletulu naționalității, este bunulu celu mai vechiu și neinstrainaveru alu omului, e o putere internă, înainte cărei'a în fine totu trebuie să devină rusinată ori-ce putere externă. Pentru aceea foarte bine și nimeritu au disu unu autoru escelinte ungurescu și barbatu de statu:

„Naționalitatea este că și religiunea unu lucru alu inimei și asiă se țiene de afacerile acelea, care nu se potu decide finalmente prin puterea voturiloru majorității, ci numai pre calea cointelegerei impramutate. În lucruri de acelea, care privescu la simțiu, la omulu internu, la drepturile neinstrainavere ale unei comunități, chiaru și după convingerea mea internă nu e nici o majoritate, fia câtu de mare, destulu de tare, pentru de a prescrie omului, a prescrie diferiteloru gințe — deca acestea au ajunsu odată la deplin'a cunoscințია de sine însesi — pre durată legea voinției sale.

Ceea ce au exprimat patriotulu ungurescu e, numai cu alte cuvinte, totu aceea, ce au disu ma-

rele reformatoriu germanu înainte Imperatului și imperiului, înainte tuturor celoru mari și potinți:

„Nu este consultu a face cev'a în contr'a consciinției; eu nu amu încalțeu, aici stau.“ Asiă ne pôte umblă și noua, deca se cere, să ne dăm consciințiu nostru la unu lucru, în contr'a căruia se revolta consciințია.

Însă tocmai pentru aceea și cunoscem cu atâtu mai multu în ori ce altă direcțiune ponderositate datorințieloru noastre.

Noi toti ne simțim că cetățieni patriei pre terenulu coronei unguresci. Că atari putem diferi tare, foarte tare în opiniile și parerile noastre, cu deosebire deca, plini de neîncredere unii cătr'a altii, nu scim află calea cea adeverată a cointelegerei; însă prelânga tota disparitate de opiniu totuși să existe și trebuie să existe o legatură tare, care ne lēga pre totu laolaltă, iubirea de patriă, entusiasmulu pentru înflorirea, puterea și marimea Ungariei în legemintulu pragmaticu cu Austri'a, cu unu cuventu iubirea și devotarea pentru principe și patriei cărei'a suntemu gal'a ai aduce ori ce sacrificii, numai să nu se cēra dela noi o imposibilitate morala. Asiă dera cum are de a se deslegă cestiunea naționalităților, — căci despre acest'a e vorb'a și nu numai despre legea limbii — că de o parte să satisfacem demandărei celei mai înalte a conceptulu adeveratu de scopulu statului — căci acest'a e unu imperativu categoricu pre care trebuie să-lu recunoscem și despre care nu pôte fi disputa — eara de alta parte să corespundem și cerințieloru și lipseloru diferiteloru naționalități de pre terenulu statului?

Acest'a firesce e o cestiune dificilă, însă pôte ca totuși s'aru puté deslegă bine, mai usioru, decum se pare la întâia privire. Să reprivim la ide'a religiunii, cu care are ide'a naționalității o asemănare asi'a mare internă. Aceea sau multiamitu mai peste totu, celu putienu în principiu; ore nu s'aru puté multiamu în asemenea modu și ceastalaltă? Ce ceru ele amendoue? Libertate deplină de a se miscă, însă nu numai pentru unii singurateci. Oare nu aru fi tocmai ridiculu, cându aru vrea să dea cineva în diu'a de astadi libertate religiunaria numai individuale? Tocmai asi'a nu e de ajunsu în diu'a de astadi pentru singuratecele naționalități îndreptățiere și libertate numai individuale personale.

Însă mi se va objectionă, că dora noi nu putem separă teritorie deosebite, nu putem darabi teritoriulu statului scie Ddieu în câte chilii de naționalități, că astfelu singuratecele părți, desfacendu-se totu mai tare de întregulu, să cada prada vecinulu pânditoriu. Foarte bine, me invoiescu pre deplinu. Dar' ore biseric'a are vre unu teritoriu propriu? Și nu are ea că comunitate regulată și membrată o vietă organică, nu are o constituțiune corespunziătoare scopuriloru ei? Nu este ea tocmai atunci și acolo, unde serveșce curatu numai chiamărei sale, o putere, înca mai tare și mai duratăre că constituțiunile statului cu toate mijlocele lor de putere?

Biseric'a nu trebuie să formeze statu în statu, dera nici statulu însuși nu trebuie să fie biserică, să o supuna curatelei sale seu să o controleze sub titlu de dreptulu suprainspectiunii; tocmai asiă de putienu nu se potu dá naționalitățiloru singuratecele drepturi de statu; însă și statulu însuși să nu umble să absorbă cumva nici chiaru naționalitatea cea mai mică, fia pre calea legelatiunii seu prin alte mijloce.

Libertate, deplină libertate între marginile scopului supremu alu statului, care (marginii) trebuiescu marcate limpede și determinatu, — acest'a mi se pare a fi unic'a cheia adeverată și potrivită pentru de-legarea cestiunii naționalitățiloru, va să dăca, deslegarea cestiunii acesteia, celu putienu după cum vreau să o pricepu eu, e condiționată dela deslegarea cestiunii de libertate în statu. Să facem o ordine bună municipală cu o lege despre organismulu și sfer'a de activitate a municipieloru, că sa vadă lumea, ce întielege în adevaru lege-latiunea noastră sub principulu multu laudatului a utonomii municipale și cum vrea sa o întrebunțieze acest'a pentru viet'a practică, pentru că este adeveratu ceea ce au disu pre stimatulu ministeriu comunu în prim'a sea epistola de salutare cătr'a jurisdicțiunii, că adăca libertatea în ultim'a ei analiză nu e altu ceva, decâtu dreptulu autocratiei.

Să introducem institutul publicității și a procesului verbatu în toti ra-

mii jurisdicțiune, isa aducem legi despre dreptul reuniunilor adunărilor, că sa se vada, ce întielegem in adeveru si sub libertatea acést'a, si sa avântam cauz'a cea santa a instructiunii populare si a progresării spirituale, pentru ca nu e nemic'a ce aru poté complaná asiá bine opostiunile dintre nationalități si aru putea raportá totu odata invingeri morale pentru limb'a ungrésca si pentru literatur'a ei, carea infloresce totu mai multu, cá puterea culturii. Atunci, dupa ce voru fi implinite conditionile acestea premergătoare, de siguru va fi unu lucru cu multu mai usioru si mai avantajos, a regulá deplinu cestiunea nationalităților, care va fi deja de jumetate deslegata, decâtu le aru putea succede vreodata acést'a proiectelor de lege, ce le avem inaintea noastră, care tóte i dau limbii ungréscii de statu unu teritoriu de putere pré mare, eara tuturor celorlalte limbi din tiara unu câmpu de desvoltare pré tiermuritu.

Din tóte acéste motive credu eu, ca pâna nu va fi regulata legalmente cauz'a autonomiei comunale si municipale si pâna nu se va fi satisfacutu celu putieniu in momentósele privintie amintite cerintelor unui stat, in care in adeveru e libertate si cultura, pâna atunci dîcu credu, ca orice incercare, de a deslegá in modu multiamitoriu cestiunea nationalităților in patri'a nóstre, inca si astadi este pré timpuria si rezultatele, ce se astépta, dupa parerea mea nu voru fi pré favorabile nici imbucurătoare. Cum e de dificila chiaru numai cestiunea limbii, se póte vedé deja din lucrulu acést'a fapticu, ca spre deslegarea ei sau compusu dejá patru ba cinci proiecte, fâra sa fia sciutu baremi unulu aflá calea cea adeverata.

Pentru aceea a-siu fi doritu, cá mai bine de nu aru fi venitu articululu acést'a, cáru i se da numele celu pomposu a unui proiectu de lege despre egal'a indreptare nationala, — inaintea casei, mai cu seama acum, cându fatia cu multimea afacerilor, care astépta a fi pertractate, nu póte aflá omulu nici timpul nici linișcea receruta, care sa cere negresitu pentru preconsultarea unei cestiuni asiá momentóse.

Mai remâne numai, de a privi obiectulu ce-lu avem inainte-ne, si din punctu de vedere juridicu si alu relationilor Transilvaniei. Transilvani'a posede in articululu întâu din an 1847 o lege despre intrebuintiarea limbii ungréscii, unde i se dá acéstei'a unu terenu largu juridicu, unde in sa totu odata se otăresce, cá tóte jurisdicțiunile tóte locurile de judecatorii si oficiile civile atátu la pertractările lor si la conciperea protocoeloru, cátu si in rapórteloru si emisele lor sa se folosésca in mijloculu natiunii sasesci de limb'a germana; in privint'a comunicatiunii cu alte jurisdicțiuni in sa s'au lasatu natiunea in usulu, ce l'au observatu pâna aci. Prin urmare noi avem o lege, unu terenu tare juridicu, pre care stámu; o lege, care nu au datu sasiloru vre-o concessiune, nu i-au agonisitu vre-unu castigu, ci numai i-au aperatu si sculitu in dreptulu loru inascutu, ce l'au avutu totu-déun'a, in dreptulu intrebuintiării limbii materne in tóte afacerile din viétii loru publica. De cându locuiescu sasi in tiara, si de atunci suntu preste siepte seculi, nu i-au superatu in dreptulu acést'a nici unu regim, nici unu corpu legislativu, nici unu regim arbitrariu; astadi suntemu prim'a data a i c i in positionea cea durerósa unde trebuie sa vorbim in contr'a unui proiectu de lege, carele nu vrea numai sa restringa natiunea in usulu aviticu alu limbii germane, ci vrea sa o silésca chiaru, a se folosi si acolo, unde pâna acum nu au fostu nici unu casu, de limb'a ungrésca, carea pre teritoriulu, ce se numesce Sachsenland (municipiele sasesci), nu e reprezentata fâra celu multu prin 30.000 de cetatieni risipiti, cari vorbescu ungréscu, pre cându ceea-lalta poporatiune intréga, a cárei numeru trece preste 300.000 de suflete, nu pricepe si nu întielege fâra mai numai limb'a sea materna, carea e séu cea germana séu cea romána.

Tienendu minte promissiunea cea sánta, ce o au datu legelatiunea ungrésca in anul 1848, dechiarându in articululu 7, ca Ungari'a e gat'a de a sustiené tóte legile si libertățile acelea deosebite, care, afara de aceea, ca nu vatama deplin'a intrunire a ambelor tieri, favoréza libertatea si independint'a nationala; tienendu minte mai incolo, ca inca abiá s'au inceputu negociatiunile despre determinatiunile deosebite pentru implinirea uniunii Tran-

silvaniei cu Ungari'a, cugetându in fine, ca, — cá sa retacu pentru scurtimea timpului alte multe dechiarări solemne — si corón'a nu are dorint'a si intentiunea, cá cestiunea uniunii sa se deslege numai la parere dupa liter'a mórt'a a legii si asiá sa aiba si urmări dubii, ci cá aceea sa se deslege in modu duraveru luându-se in considerare toti factorii vitali, cari sa participe cu deplina incredere la deslegarea acést'a: nu amu fi creditu, ca va jacea vre-odata in intentiunile dietei ungréscii, cá sa vrea sa decida o afacere asiá momentósa, ce taie asiá adencu in viétia, sa se decida dîcu dejá acum si pentru Transilvani'a si inca numai asiá in trecatu, fâra de a se aminti in proiectulu de lege nici baremu numele acéstei tieri.

Afacerea acést'a in sa taie cu atát'a mai adencu in viétii întregei poporatiuni neunguresci, care forméza majoritatea superisatóre, cu cátu in tiara pâna in diu'a de astadi se bucura in fapte tóte trei limbile, cea ungrésca, germana si romána un'a cu al't'a si fatia cu statulu de egala indreptărire, si esperint'a ne arata ca in modulu acést'a nu suferé nimic'a nici administratiunea, nici jurisdicțiunea, nici puterea regimului, ba inca — ceea ce e lucrulu principalu — linișcea tierii si multiamirea cetățenilor sei si afla tocmai in acésta agala indreptărire de limbi radimulu si garanti'a lor cea tare, pentru ca la noi in Transilvani'a religiunea, limb'a materna si numele ereditu dela protoparinti suntu nisce bunuri mai pretióse decâtu ori-ce, si bunurile acestea se padiescu pâna si in colib'a cea mai seraca cá unu sanctuariu.

Condusu de demandarea neinvigibila a unci datorintie serióse, basata pre convingerea cea mai intima si pre precugetarea cea mai matura, trebuie sa me rogu fôrte, respective sa propunu, cá sa binevoiesca stimat'a casa, a lasá la pertractarea proiectulu din cestiune Transilvani'a neatinsa; déca in sa s'aru decide altmintrea, me silésce consciint'a, a dechiará solemnu, ca eu si cei de o opiniune cu mine nu vomu votá pentru nici unu proiectu.

Equidem vellem vobis placere, sed multo malo, vos et nos salvatos esse.

Varietăți.

* In zilele trecute sau telegrafatu din Sabiu unei foi din Pest'a, ca aici in Sabiu s'aru fi confiscatu o multime de proclamatiuni române, care aru fi trecutu din Romani'a aici. Lucrulu nu se are asi'a, ci acelea au fostu numai nisce scrisori de simpatia, ce le-au tramisu vre-o câti-va románi de preste carpati in privint'a pronuntiamentulu si a procesulu urmatu de aci. Acést'a sau intemplatu dejá de vreocâtev'a septamâni si scrisorile acelea sau publicatu si in unele foi române din Tranni'a. Asi'a dara nu au fostu alte, de cátu o unica confiscare a unei scrisori de felulu acést'a.

* Drumulu de feru pâna la Alb'ul'ă erá sa fi gat'a inca de multu, asiá incátu sa se póta deschide in 15 l. c. st. n. Sau fostu facutu dejá si pregatiri spre scopulu acést'a. Dela Pest'a se asteptá sa vina Esc. Sea, d. ministru de comunicatiune cu mai multe notabilități. Insa acumu sau schimbatu tréb'a. Pregatirile s'au sistatu, si timpul deschiderii drumulu de feru sau amanatu, pâna cându? nu se scie; si acést'a pentru ca inca nu aru fi gat'a pre deplinu si aru trebui reparate inca nisce poduri.

* In urm'a unei insciintiări din partea directiunii pentru telegrafele si postele Romaniei comunicatiunea diligintelor între Bucuresci si Giurgiu, apoi între Bucuresci si Brasiovu de aci inainte se va efectuí prin regimulu Romaniei. Diligintiele pléca din Brasiovu la Bucuresci in tóta Marti'a, Joi'a si Sâmbat'a la 8 óre diminet'a; eara dela Bucuresci la Brasiovu in tóta Marti'a, Joi'a si Duminec'a la 2. óre dupa amédi.

Din Brasiovu incóce la Sibiu, Alvinio, Alb'ul'ă si Clusiu se voru promová calatorii prin diligintiele dlui Franciscu Ludovicu din Brasiovu, carele impreuna cu d. Viasini, in urm'a unui contractu incheiatu; sau ingrijitu pentru cele de lipsa, cá doritorii sa póta calatori cátu mai comod si mai iute.

* In Galiti'a la Wieliczka a eruptu o vena de apa in salinile de acolo. Troianele ce s'au fostu facutu spre impedecarea astóru felu de intemplári, cari aici nu suntu rare, nu folosira nemic'a. Daur'a si pericululu e fôrte mare atátu pentru orasiulu Vielicic'a, cátu si pentru salinile de acolo; locui-

torii din Vielicic'a se pregatescu spre emigrare, si cei 900 de lucratori se voru transportá la alte saline din Galiti'a.

22-1

Concursu.

Pentru ocuparea posturilor invatiatoresci din urmatórele comune sa eschide concursu pâna in patru Septamâni dupa intei'a publicare esita in acésta fóie.

1. Berzava cu salariu de 157. fl. 50. cr.-6 sinici de gráu, 6. de cucuruзу. 30. Centinari de fenu, 12. orgii lemne de focu.
2. Iteu, cu salariu de 120. fl. 9. sinici de gran 9. de cucuruзу, 2. mesuri de madiare, 30. centinari de fenu, 12. orgii lemne de focu.
3. Monorostia, cu salariu de 100 fl. 5. sinici de grau, 5. de cucuruзу 2. mesuri de madiare, 100. portióne de fenu, 12. orgii lemne de focu.

Doritori de a ocupá acestea postori, voru tramite concursese sele instruate cu documintele prescise si adresate cátra Venerabilulu Consistoriu greco-orient Aradanu, la subscrisulu.

Semnatu in Totvarada, in 25. Noiembrie 1868.

Ioan Belésiu
Protopr. si Insp. distr.
de Scóle.

23-3

Concursu.

Pentru ocuparea statiunilor vacante de invetatori din comunele Sustra, si Topla, in Protopresviteratulu Hasziasiu se escrie prin acést'a concursu, cu acésta statiuni suntu impreunate urmatórele emolumente anuale:

I. Sustra.

- a) in bani gat'a 63 fl. v. a.
- b) in naturalii: 20 meti de gráu, 20 meti de cucuruзу, 50 punti de sare, 50 punti de clisa, 15 punti de lumini, 8 stângini de lemne, 4 jugere de samenatu, 1 jugeru de grádina, si si cuartiru liberu.

II. Topla.

- a) in bani gat'a 21 fl. v. a.
- b) in naturalii: 6 meti de gráu, 16 meti de cucuruзу, 50 punti de sare, 50 punti de clisa, 10 punti de lumini, 8 stângini de lemne, 1 jugeru de grádina, si cuartiru liberu.

Doritorii de a ocupá vre-unulu din acéstea posturi de invetatori, suntu avisati recursurile loru indiestrate cu documintele preschise si adresate cátra Venerabilulu Consistoriu Aradanu, a le tramite subscrisulu pâna in 12 Decembre a. c.

Bellinz 11 Novembre 1868.

Constantinu Gruiciu,
Protopresv. Hasziasiu si district.
Inspectoru de scóle.

18-2

Concursu.

Pentru ocuparea statiunii de invetatoriu la Vam'a-Buzeului cu salariu de 160 fl. v. a. si cuartiru naturalu, se deschide concursu. Doritorii de a ocupá acésta statiune, voru adresá concursese loru la subscrisulu pâna la 6 Decembre a. c. cu documintele: ca suntu de religiunea gr. or., ca au absolvatu cursulu pedagogicu, ori clericalu, in institutulu archidiecesanu séu celu putieniu 4 clase gimnasiali, si ca cunosce limb'a magiara, fiindu ca are sa suplinésca si pre notariatulu eomunei.

Brasiovu in 22 Novembre 1868.

Inspectoratulu districtualu scolaru gr. gr.
alu Hidvegului.
Ioann Petricu,
Protopopu.

19-2

Anunciu.

Subscrisulu i-si ia onórea de a face onor. publicu cunoscutu, cumca si-a deschisu din 1 Decembre a. c. cancelari'a de advocatura in Sabiu, pre „Vizu“ Nr. 198, la pórt'a de feru, unde s'a aflatu inainte cancelari'a Dr. Rott, — rogandu-se totu deodata de increderea onor. publicu. —

Sabiu, in 4 Decembre 1868.

Ioanne A. Pred'a,
advocatu.

Burs'a de Vienn'a.

Din 30 Novembre (12 Dec.) 1868.

Metalicele 5%	58 75	Act. de creditu	137 50
Imprumut. nat. 5%	64 50	Argintulu	118 75
Actiile de banca	660	Galbinulu	5 71